

GAZETA LWOWSKA.

Z **Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Środy**, kosztuje w prenumeracji: **Bez poczty: kwartalnie 3 zlr. 45 kr., miesięcznie 1 zlr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 zlr. 30 kr., miesięcznie 1 zlr. 35 kr.** — Inscrycja od wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye sa wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Ameryka. — Portugalia. — Anglia. — Francya. — Niemce. — Rosya. — Księstwa Naddunajskie. — Grecya. — Turcya. — Azya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

Monarchya Austryacka. Rzecz urzędowa.

C. k. komisya krajowa do spraw osobowych, mieszanych urzędów powiatowych w lwowskim okręgu administracyjnym mianowała kancelistę urzędu powiatowego, **Jana Krauss**, aktuaryszem c. k. urzędu powiatowego w Starejsoli. Lwów 7. kwietnia 1858.

W rocznicę zgonu ś. p. Cesarza Franciszka I., to jest na dniu 2. marca r. b. ofiarowała pewna obywatelka miasta Lwowa, która pragnie pozostać niewymienioną jedną 5% obligacyę długu państwa na 100 zlr. razem z kuponami na fundusz amortyzacyi długów państwa, a drugą 5% obligacyę długu państwa na 20 zlr. razem z kuponami w większej części na fundusz powszechnego szpitalu we Lwowie, a resztę na fundusz szkół normalnych.

C. k. Namiestnictwo oddając obligacye na przeznaczony użytek, podaje tę ofiarę z wyrazem podziękowania do wiadomości powszechnej. Lwów 12. kwietnia 1858.

W gminie włości Paryszcze, w obwodzie stanisławowskim założono systemizowaną szkołę parafialną i na utrzymanie nauczyciela przeznaczono następujące składki: a.) Gmina miejscowa roczną składkę 72r. 20kr. m. k. w gotówce, a za pełnienie służby diaka zwyczajną placę w kwocie około 24r. m. k.; b.) Stanisławowski łąciński proboszcz ix. Franciszek Spędakowski jako dominium przez czas posiadania tych dóbr roczną składkę 5r. m. k. w gotówce; c.) G. k. pleban miejscowy ix. Stefan Kolankowski odstąpił każdemu nauczycielowi i diakowi na użytek, 800 kwadratowych sążni z erekcyonalnej parceli gruntu pod nazwą: Pod Sienitowcem top. l. 341 stara 342 nowa w przestrzeni obejmującej 3 morgi i 1545 sążni kwadratowych przez czas swego urzędowania. Oprócz tego zobowiązała się gmina miejscowa, na opalanie szkoły i pomieszczenia nauczyciela przystawić rocznie pięćdziesiąt dwie fur chrustu, albo za każdą nieprzystawioną furę chrustu zapłacić nauczycielowi dwadzieścia grajcarów m. k., znajdujący się budynek szkolny utrzymywać w dobrym stanie i w przeciągu dwóch lat wystawić z miękkiego materiału zupełnie odpowiedni budynek szkolny, następnie posprawić potrzebne porządki szkolne i utrzymywać nadal w dobrym stanie, również jak z gminy przystawiać po kolei stróża do czyszczenia, opalania i posługi szkolnej.

Udowodnioną temi składkami pozyteczną dążność ku rozszerzeniu nauki ludu, podaje c. k. Namiestnictwo z zasłużonem uznaniem do wiadomości powszechnej.

Lwów 31. marca 1858.

Sprawy krajowe.

(Zaraza na bydło. — Wiadomości bieżące. — Towarzystwo kredytowe wiedeńskie. — Kompetencya prawników pruskich.)

Lwów, 9. kwietnia. Podług wykazów urzędowych z drugiej połowy marca wybuchła na nowo zaraza bydła w Mogielnicy, obwodzie tarnopolskim, w Hutnikach obwodzie złoczowskim i w stadzie wołów w Strzałkach w obwodzie stryjskim; natomiast zgłosiła w ostatnich czasach w Mariampolu, Wodnikach i Ostrowie w obwodzie stanisławowskim; w Nastasowie, Kutkowie i Tarnopolu w obwodzie tarnopolskim; w Horozance, Dryszczowie i Ciemieryńcach w obwodzie brzeżańskim i w Brodach w obwodzie złoczowskim.

Obecnie więc znajduje się w tutejszym okręgu administracyjnym jeszcze 22 miejsc dotkniętych zarazą, z których 3 przypada na obwód stanisławowski, 13 na tarnopolski, 3 na złoczowski, i po jednemu na brzeżański, stryjski i przemyski obwód; ale tylko jeszcze w 9 miejscach pozostało 31 sztuk chorego bydła.

W wykazanych 22 miejscach ze stanem bydła liczącym 8378 sztuk w 129 oborach dotknęła zaraza 509 sztuk, z których 117 wyzdrowiało, 344 odeszło, 17 ubito, a 31 jak wyżej pozostało jeszcze w kuracyi.

Wiedeń, 10. kwietnia. Dnia 8. b. m. byli na audyencyi u Jego c. k. apostolskiej Mości panowie: Jego książęca Mość Jan Adolf Schwarzenberg, prezydent, baron A. Rothschild wiceprezydent c. k. uprzyw. austryackiego towarzystwa kredytowego dla handlu i przemysłu i pierwszy dyrektor Franciszek Richter. Jego Mość Cesarz, raczył od nich przyjąć łaskawie najjuższe dzięki za dobrodziejstwa wyświadczone temu zakładowi; równocześnie z najwyższem uznaniem dotychczasowej pożyteczności zakładu raczył Jego Mość Cesarz zapewnić zakładowi i nadal najwyższą swoją opiekę, przyczem wyraził się Najjaśniejszy Pan do każdego z zastępców zakładu łaskawemi słowy.

— Z c. k. austryackiej ambasady w Berlinie nadeszło następujące obwieszczenie:

„Wielokrotne podania do c. k. ministryum sprawiedliwości i liczne w tutejszem c. k. poselstwie poczynione ustne i pisemne zapytania, względem kompetencyi pruskich prawników do cesarskiej służby sądowej, spowodowały c. k. ambasadę do oświadczenia: Że w ogóle niejest zamiarem cesarskiego ministryum sprawiedliwości, przyjmować cudzoziemców do cesarskiej sądowej służby i że według istniejących najwyższych przepisów mogą być przyjęci tylko tacy kompetenci, którzy jurydyczno-polityczne i w Austrii przepisane studia pokończyli na jednym z austryackich uniwersytetów i którzy złożyli wymagane teoretyczne egzamina.“

Wykaz stanu

austryackiego banku narodowego na dniu 30. marca 1858.

Stan czynny.	zlr.	kr.
Moneta brzęcząca i sztaby złote	95,971.456	54 ³ / ₄
Pozyczka Hamburgska w sztabach srebrnych: w przednich koloń. grzywnach 361.479 „ 15 „ 12 ¹ / ₂ gr. a zlr. 20	7,229.599	31 „ 103,201.056 25 ² / ₄
Eskomptowane efekta, przypadłe między 5 i 92 dniami	45,736.194	14 ³ / ₄
detto w Pradze 3,285.251r. 59k.		
Eskomt. w Bernie 2,411.814r. 18k.		
detto w Peszcie 2,380.314r. 21k.		
dtto w Tryeście 1,400.000r. —k.) 3,212.956r. 13k.)	4,612.956	13k.
detto we Lwowie 835.659r. 45k.		
detto w Gradcu 999.997r. 29k.		
detto w Linzu 666.615r. 50k.		
detto w Ołomuńcu 846.321r. 5k.		
detto w Opawie 499.081r. 29k.		
detto w Kronsztad. 999.974r. 59k.		
detto w Klagenfurc. 324.238r. 15k.		
detto w Krakowie 191.808r. 11k.		
detto w Lublanie 391.504r. 54k.		
detto w Fiumie 676.477r. 55k.		
dtto w Debreczyn. 353.517r. 10k.		
detto w Temesw. 431.133r. 29k.	zlr. kr.	zlr. kr.
detto w Reichenberg. 457.238r. 1k.		
detto w Inspruku 139.975r. —k.	20,503.880	23 66,240.074 37 ³ / ₄

Zaliczki na deponowane według statutów krajowe obligacye spłacalne najdalej za 90 dni	71,360.000	—
detto w pożyczkowych zakładach filialnych	10,945.500	—
Pozyczka na hipoteki	19,220.838	8
detto od państwa gwarantowana	1,043.800	—
Fundowany dług państwa na spłacenie pieniędzy papierowych w. w. a mianowicie:		
a) po 4% uprocentowany 25,226.263r. 59 ¹ / ₄ k.		
b) nieuprocentowany	27,520.940r. 19 ¹ / ₄ k.	52,787.204 18 ² / ₄

Uregulowany konwencyą z 18. października 1855 dług hipotekowany na dobrach skarbowych oddanych bankowi narodowemu do sprzedania	155,000.000r. — k.
Z tego przychodami z dóbr zmniejszono	6,000.000r. — k. 149,000.000 —

	złr.	kr.
Stan funduszu rezerwowego w oblig. rząd.	10,361.558	31
Stan funduszu pensyi w akcyach bankowych	1,117.122	16
Wartość gmachu bankowego i innych aktywów	18,719.396	16
Suma	503,996.550	32 ³ / ₄
Stan bierny.		
	złr.	kr.
Obieg banknotów	377,038.562	—
Listy zastawne w obiegu	10,624.100	—
Fundusz rezerwowo	10,361.588	17 ³ / ₄
Fundusz pensyi	1,115.996	48
Niepodniesione jeszcze dywidendy, mające się spła- cić asygnacye, tudzież saldi bieżących rachunków	1,672.403	27 ¹ / ₄
Fundusz bankowy	103,182.900	—
Suma	503,996.550	32 ³ / ₄

Ameryka.

(Bil Kanzas. — Zwrot dóbr duchownych w Meksyku.)

Nowy Jork, 25. marca. Bil za przyjęciem Kanzas z konstytucją Lecomptona w osobne państwo do unii, utrzymał się w senacie, jednak z tą poprawką, że nie wolno aktu tak wyklądać, przezcooby prawo dowolnego obioru rządu właściwe ludowi amerykańskiemu mogło być narazone. Rozumie się, że kongres zawsze ma prawo czuwać nad tem, aby konstytucya państwa Kanzas nie stała w sprzeczności z konstytucją całych Zjednoczonych stanów. W praktyce okazuje się w Kanzasie teraz już znaczna przewaga stronnictwa za samodzielnym państwem. Senat w Louisianie odrzucił na nieograniczony czas wniesiony bil względem przywozu wolnych murzynów z Afryki, obowiązujących się do piętnastoletniej służby. Znaczy to tyle, jak gdyby był odrzucony. Korpus wysłany na Utę zażądał posiłków, i zaraz mu posłano. Depesza z Nowego Orleanu donosi pod dniem 23. marca: Szalupa przywiozła z wyspy Ruatan w pobliżu Honduras wiadomość, że Indianie wymordowali tam 180 mieszkańców.

Meksyk. Prezydent Zuloaga rozkazał zwrócić wszystkie klasztorom i kościołom dobra, które podczas ostatnich dwóch lat pod prezydencją Comonforta zostały sprzedane. Kupcy nie otrzymują żadnego wynagrodzenia, z wyjątkiem cudzoziemców, lecz mają udowodnić, że byli rzeczywiście kupcami i nieobeznani z ogólnymi ustawami kraju. Na południu stanął Alvarez na nowo na czele powstania.

Portugalia.

(Przygotowania na przyjęcie Królowy. — Trzęsienie ziemi.)

Izba municypalna ułożyła program uroczystości w Lizbonie podczas zaślubin Króla tu w połowie maja. Zbudowany w Anglii przepyszny paropływ „Bartholomaeus Diaz“, przeznaczony przywieźć Królowę Portugalii, zawinął wczoraj na Tag. Paropływem „Mildello“ odjadą 3. kwietnia księżę Terceira, jego małżonka, pierwsza honorowa dama Królowej i król. szambelan do Niemcy, ażeby się znajdować 29. kwietnia na prowizorycznym zaślubieniu w Berlinie, a potem Królowę, która wprzód odda Królowej angielskiej krótką wizytę, przewieźć prosto do Lizbony. — W północnych dystryktach Portugalii dało się czuć dnia 19. b. m. mocne trzęsienie ziemi, które poprzedził łoskot podziemny. W Viseu i Moncorvo ucierpiało wiele domów, porozpadały się mury, a przestraszeni mieszkańcy schronili się do ogrodów i na place publiczne. — U dworu spodziewają się w odwiedzinach na przyszły miesiąc Jerzego księcia saskiego, który zamysła prosić o rękę najstarszej siostry Króla Dom Pedro, infantki Donny Maryi Anny, wprawdzie jeszcze młodej, ale bardzo utalentowanej księżniczki.

Anglia.

(Pismo lorda Malmesbury w sprawie okrętu Cagliari. — Zaraza ospy. — Wiadomości z Przylądka.)

Londyn, 8. kwietnia. Angielski minister spraw zewnętrznych lord Malmesbury wydał w sprawie okrętu „Cagliari“ następujące pismo do p. Lyons w Neapolu:

„Sir! Rząd Jej królewskiej Mości dowiedział się z wielką przyjemnością, że Watt odzyskał wolność, a Parkowi pozwolono opuścić więzienie. Możesz zatem sir, oświadczyć panu Caraffa, że postępowanie J. M. Króla neapolitańskiego, jako dowód rozjemczego usposobienia Jej królewskiej Mości w obec rządu angielskiego znajduje u nas wszelkie uznanie. Racz jednak jednocześnie uadmienić, że rząd Jej królewskiej Mości nie może się pogodzić z tem, aby przedłożone prima facie dowody, o ile są dotychczas znane rządowi angielskiemu, mogły usprawiedliwić długie więzienie, jakiemu popadli pomienieni poddani angielscy, i które tyle ich nabawiło cierpień. Rząd Jej królewskiej Mości mniema ciągle, że inżynierowie Watt i Parks nie wiedzieli nic wcale o spisku na porwanie okrętu, i we wszystkim ulegali samemu tylko przymusowi. Racz przyjąć itd.

Malmesbury.“

— Wyprawa z Gravesund do Kalkuty okrętu „Abcona“ z załogą 600 piechoty i konnicy nagle wstrzymana została, bo między wojskiem wzniecia się zaraza ospy. Z rozkazu komendy generalnej wywiezli chorych do szpitalu w Chatam, ale okręt niewiadomo, czy odpłynie, czy zostanie pod nadzorem lekarzy.

— Wiadomości z Przylądka dobrej nadziei są z 20go lutego. Gubernator sir Georg Grey objeżdżał jeszcze kolonie, i miał zamiar

przedsięwziąć podróż do Anglii. Jak słyhać, zajmował się gubernator organizowaniem pułku z ochotników krajowych, przeznaczono do służby w Indyach. Dziennik *Cape Town Mail* podaje ludność kolonii przylądkowej na 300.000 dusz. Dochody w ciągu roku 1857 wynosiły 401.845 funt. sztr., a wydatki 364.214 funt. sztr.

Francya.

(Bal kostiumowy. — Czynności ciała prawodawczego. — Przedmioty uchwały w senacie. — Przedsiębiorstwa w koloniach. — Przyszłe budowle w Paryżu. — Wiadomości bieżące. — Przemowa Cesarza przy otworzeniu bulwaru sebastopolskiego.)

Paryż, 8. kwietnia. Przedwczorajszy bal kostiumowy w hotelu ministerstwa spraw zagranicznych wypadł bardzo świetnie. Cesarz był w Domino, Cesarzowa z początku także w Domino, ale później przywdziała staro-rosyjski kostium Carówny.

— Wczoraj nie było publicznego posiedzenia ciała prawodawczego, wydziały zajmowały się pożyczką różnych miast prowincjonalnych. W senacie przedłożono wczoraj ciekawy wniosek. Jest to niejako dalsze przeprowadzenie znanej noty *Monitora* w sprawie uroszczenia tytułów szlacheckich. Według nowego projektu ustawy mają senatorowie, radcy stanu i wielkie krzyże legii honorowej podlegać wyższemu tylko sądowi. Nie wątpią, że wniosek ten przejdzie w uchwałę.

— Otrzymawszy wiele obiecujące wiadomości z swych południowo-amerykańskich kolonii, postanowił rząd francuski wydobywać mineralne bogactwa kraju. Jak wiadomo, odkryto także pokłady złota w francuskiej Guyannie. Dotychczas nie pociągano jeszcze z nich żadnych zysków, bo rząd pragnął uregulować naprzód tę kwestyę odpowiednią ustawą. Wczoraj też pojawiła się rzeczywiście w *Monitorze* ustawa co do kopalni i wyłomów kamiennych w Guyannie, i teraz dopiero mogą poszukiwacze złota udać się na mie see.

— W dalszym ciągu podaje dziennik urzędowy także i projekt ustawy co do dalszych budowli paryskich, przedłożony zgromadzeniu prawodawczemu. Miasto Paryż ma w przeciagu dziesięciu lat wzniesić bulwary księcia Eugeniusza, ulicę od placu Bastyli do lasku winsenckiego, ulicę de Rouen, bulwary Malesherba i de Beaujeu, dwa bulwary przy moście Almy i przy baryerach s. Barbary, bulwary s. Marcelego i dalszy ciąg bulwarów sebastopolskich przez dzielnicę Celé. Wszystkie wywłaszczenia ma podjąć miasto własnym kosztem i na własną odpowiedzialność, państwo gwarantuje tylko trzecią część ogólnych wydatków, t. j. najwięcej 60,000 000 frank. Sumę tę wypłaci ratami, a to w r. 1859 2,083.333 fr., w dwóch latach następnych 4 mil. fr., w dwóch dalszych 5, następnie 6 mil. a w czterech latach ostatnich 8 mil. W ten sposób spłaciłby w r. 1872 całą przyjętą na siebie część wydatków.

— W szeregu dalszych projektów, które jeszcze w tej sesji wytoczą się w zgromadzeniu prawodawczem, znajduje się także wniosek co do pensyi dla rodzin po oficerach poległych podczas zamachu z 14. stycznia. Jak wielką sumę proponuje rząd na przyszłe pensye, nie wyjawia krótka wzmianka w *Monitorze*.

— Znany przewodzca powstańców tunetańskich Guma, rozstał się z światem, jak donosi najnowsza depesza telegraficzna. Przed zgromadzeniem swym przysposabił się właśnie do wyprawy na Trypolide.

— W zeszłym tygodniu wysłano 30 do 40 przestępców politycznych do Lamboeny, wielkiej rzymskiej ruiny w pobliżu Konstautyny. Innych internowanych odstawiono do Delleya i Aumale.

Przemowa Cesarza przy otworzeniu bulwaru sebastopolskiego, była podług *Monitora* następującej treści:

„Moi panowie członkowie rady gminnej!

Poświęcenie bulwaru sebastopolskiego nastęrcza mi sposobność, podziękować Wam za niezmordowaną staranność Waszą o upiększenie stolicy, a oraz o pomyślność jego mieszkańców. Żyjemy w czasach, gdzie zakładanie kolei żelaznych wywołuje zmiany we wszystkich ekonomicznych stosunkach kraju. Koleje te bowiem nietylko pochlaniają budowlą swoją większą część kapitałów, ale nadto przyczyniają się po założeniu swoim do pomnażania ludności w miastach i zmieniają stosunki między produkującymi i konsumentami. Rada gminna miała przeto do spełnienia wielostronne zadanie, przede wszystkim musiała zabezpieczyć finansowe źródła Paryża i popierać nowe budowle, by pomieścić nagły przybytek ludności, a z drugiej strony przedstawiała się nieodzowna potrzeba, znieść dawne budynki dla utworzenia nowych ulic, któreby przepuszczały światło i świeże powietrze do niezdrowych części miasta, a oraz tworzyły wielkie żyły komunikacji, odpowiednie rozwojowi miasta. Ten podwójny zamiar został osiągnięty. Nowe budowle były o wiele jeszcze znaczniejsze niż zniesione; ale na tem nie stanęły wasze usiłowania: w latach drożyzny dostarczaście, dzięki urządzeniu kasy piekarskiej, tańszego chleba ludności. Niepominęście żadnego systemu polepszenia i dobroczynności. Nawet zakładając nowe szpitale, pomnażaliście wsparcia domowe, budowaliście nowe kościoły i szkoły, założeniem targowisk centralnych ułatwiliście zaprowiantowanie Paryża, zrobiliście początek, aby ulepszyć sanitarne stosunki miasta olbrzymiem dziełem podziemnych galerii, godnych mierzyć się z pracami starożytnego Rzymu, jednym słowem do użytecznego dotożyliście wszędzie i to jeszcze, co podoba się oczom i może szlachetnie wzniecać uczucia.

Zwiedzając nasze wielkie miasto, nabierają potomne pokolenia nietylko zmysłu dla piękności na widok tych dzieł sztuk, ale odczytując imiona wpisane na naszych mostach i ulicach, przypomną sobie zarazem chwale naszego oręza od Rivoli do Sebastopola.

Wszystkie te wielkie skutki zawdzięczam pomocy ciała prawodawczego, które obce wszelkiej myśli prowincjonalnego samo-

lubstwa, zrozumiawszy, że kraj jak Francja godnej siebie potrzebuje stolicy, nie wahało się przyzwolić na sumy, jakich zażądał rząd. Niemniej wiele zawdzięczam światłemu współdziałaniu ciała prawodawczego, główną jednak winienem podziękę za spieszne i sumienne przeprowadzenie robót światłemu urzędnikowi, którego postawiłem na czele departamentu Sekwany, a który w chwalebnym porządku utrzymując finanse miasta, umiał przecieżyć w tak krótkim czasie tak liczne przedsięwzięcia doprowadzić do kresu, i to wśród trudności, jakich nabawił ciągle duch zawiści i oszczerstwa. Z radością wyrażam mu moją łaskę najzupełniejszą.

Lecz moi panowie, nie wywiązałem się jeszcze bynajmniej z naszego zadania. Potwierdziłście ogólny plan budowniczy, który ma poprowadzić dalej, coście tak wybornie rozpoczęli. Izby przyjmą go niezwłocznie jak tuszę, a tak będziemy widzieć co roku, jak będą powstawać nowe wielkie żyły komunikacyjne, i polepszą się stosunki sanitarne ludnych części miasta, jak dla licznych nowych budowli zaczną upadać czynsze od mieszkań, a klasa robotcza wzbogaci się ciągłą pracą, jak coraz lepszą organizacją zakładów dobroczynności umniejszą się ubóstwo, a Paryż stanie się coraz godniejszym odpowiedzieć swemu wysokiemu powołaniu.

Niemce.

(Ustawa zaprowadzenia majoratów.)

Brunświk, 27. marca. Wczoraj i dziś naradzało się zgromadzenie deputowanych nad §. 1. nowej ustawy względem zaprowadzenia majoratów. Paragraf ten postanawia, że wszystkim takim majątkom, zaopatrzoną w budynki mieszkalne i gospodarcze, które przynoszą czystego dochodu 2500 talarów i więcej, za przeznaczeniem właściciela można nadać charakter niesprzedajnego, niepodzielonego, porządkiem primo-genitury po mieczu dziedzicznego majoratu. Po dłuższej dyskusji, w której mowcy przemawiali po większej części za potrzebą dziedzicznych, niepodległych familii, nastąpiło niespodziane odrzucenie nie tylko wszystkich poprawek, ale nawet samego §. 1., jednakże tylko 21 głosami przeciw 20.

Rosya.

(Ułaskawienia. — Wypadki nad Amurem i stosunki z Chinami.)

Petersburg, 29. marca. Na wstawienie się Jego cesarz. Mości jenerał-admirała ułaskawił Jego Mość Cesarz majtków skazanych w 1828 roku na Sybir za przestępstwo subordynacji przeciw komandorowi okrętu „Alexander-Newski“ w ten sposób, że pozostali jeszcze przy życiu, mają być uważani za dymisjonowanych w tym samym stopniu, jaki mieli przed swym wygnaniem; prócz tego mogą wrócić do kraju.

— Dotąd jeszcze niema dokładnych wiadomości o najnowszych wypadkach przy ujściu Amuru. Tyle tylko wiadomo, że załoga warowni Nikolajewsk, składająca się z 200 ludzi, widząc się zagrożoną od silnego korpusu chińskich żołnierzy uznała za stosowne, ustąpić dla uniknięcia niepotrzebnego rozlewu krwi, o 30 wiorst wzwyż rzeki. Utrzymują tutaj powszechnie, że wprawdzie toczące się, ale wcale jeszcze nie ukończone układy między hrabią Putiatynem a rządem Pekinu, nie wstrzymują środków, jakie jenerał-gubernator Murawiew uznał za potrzebne, pomimo przypuszczenia, że układy powiodą się jak najlepiej. Nad Amurem bowiem chodzi głównie o przywrócenie zburzonej wojskowej stacji i przywrócenie powagi rosyjskiej broni; przygotowania porobione w Irkucku okazały wkrótce, czyli się Chińczycy nie zawiadą w planach i zamiarach swoich. Wiadomość zaś, że wzdłuż wielkiej azjatyckiej pogranicznej linii wojskowej postrzegają się dawe niezwykły ruch, zdaje się jeszcze potrzebować dalszego potwierdzenia.

Księstwa Naddunajskie.

(Uwolnienie senatorów.)

Belgrad, 1. kwietnia. Komisarze wysokiej Porty uczynili już wczoraj pierwszy krok stanowczy. Stanąwszy przed księciem zażądali Ethem Basza i Kabuli Effendi, aby w moc §. 17 Ustawy oddano pod śledztwo władz tureckich senatorów, skazanych na dożywotne więzienie. Czas namysłu miał być 24. godzin. Ethem Basza zaproponował księciu obok tego, aby skazanych ułaskawił i wydalil z kraju, czem oszczędziłby sobie dalszych zachodów. Książę skłonił się do tej propozycji, a dziś udał się pewien podpułkownik turecki z pismem ułaskawienia do Gurgosowaczu, z kąd odprowadzi uwolnionych więźniów do miasteczka Nisz w Bulgaryi, oddalonego o 5 mil od granic serbskich. Wszyscy będą tymczasowo internowani. Ethem Basza nalegał dlatego z taką usilnością na niezwłoczne uwolnienie więźniów, że zdaniem wielu panuje w Gurgosowaczu tak niezdrowe powietrze, że w krótkim czasie musieliby mu uleść nawet o wiele młodszy ludzie. Przed kilką dniami umarł już jeden z senatorów, Raja Damjanowie, zięć bogacza milionowego Miszki Anastaziewica i szwagier synowca księcia. Usposobienie ludności okazuje się wielce nieprzychylnem księciu i rządowi, z czego korzystają przeciwnicy, podniecając tem więcej powszechnie wzburzenie umysłów.

Urzędowa gazeta belgradzka obwieszcza następującemi słowy uwolnienie potępionych senatorów:

Wiadomo z jaką wspaniałomyślnością J. M. książę raczył zapadła we wszystkich instancjach sądowych karę śmierci przeciw

spiskowym na jego życie zmienić w drodze łaski na dożywotne więzienie.

Jego książęca Mość nie poprzestał jeszcze na tej wielkiej łasce, objawionej zbrodniarzom, ale w ciągu zeszłej zimy mianowicie podczas wielkich uroczystości świątecznych raczył wielkodusznie ulżyć ich położenie. Teraz zaś za zbliżeniem się świąt wielkanocnych, ulegając głosu serca swego i pragnąc szerzej jeszcze objawić swą łaskawość postanowił Jego książęca Mość ze względu na nieszcześliwe rodziny skazanych w drodze łaski darować dalsze więzienie Stefanowi Stefanowicowi, Pawłowi Stanisiewiczowi, Pauowi Jankowicowi, Cwctkowi Rajowicowi i Miloszowi Mercajlowicowi, przyłączając do tego ten warunek, aby ułaskawieni żyli poza granicami Serbii i bez jego przyzwolenia nie wracali do kraju.

Wspaniałomyślny ten akt łaski poruczono wykonać ministrom wczoraj t. j. dnia 31. marca 1858.

Grecya.

(Pomnik powstania Grecyi. — Okręta rosyjskie. — Drogi komunalne.)

Ateny, 3go kwietnia. Aby uczcić godnie dzień 25. marca, rocznicę powstania Greków, przyzwolił rząd na pożyczkę 28.000 drachmów. Z sumy tej wzniesiono na placu konstytucyi wspaniałą łuk tryumfalny.

— Do portu pirejskiego zawinęły trzy nowe okręta rosyjskie z warsztatów francuskich, przeznaczone na czarne morze. Donosząc o ich przybyciu nie omieszkują dzienniki ateńskie podnosić wysoko rychły wzrost potęgi morskiej swych północnych współwzawców religijnych.

— Francuski inżynier w służbie greckiej p. Daniel wypracował plan, według którego ma powstać nowa sieć dróg komunikacyjnych w Grecyi. Jak słyhać ma wypracowany zarys odpowiadać wszelkim wymaganiom, wkrótce też wytoczy się na radzie ministrów. Jedyny tylko podnoszą zarzut, że nie wymienia sposobów i środków, jak nowo zbudowane gościńce w dobrym utrzymać stanie.

Turcyja.

(Postępowanie Huseim Baszy w Bośni. — Pomyślny skutek proklamacyi Huseim Baszy.)

Poczta Lewanty przywozi wiadomości, jakie jest postępowanie Huseima Baszy, komendanta tureckich wojsk w Bośni. Zaraz po jego przybyciu do Bosna Seraju porozumieli się z nim osobiście konsulowie Francyi i Anglii; austriacki konsul zaś, powitał go przez swego dragomana. Huseim Basza jest Czerkies rodem, znany z męstwa i z ludzkości. Zakazał jeździć bez paszportu; równocześnie wydał rozkaz do wszystkich właścicieli zajezdnych domów, aby od gości do nich zajeżdżających żądali legitymacyjnych kart, inaczej podpadają surowej karze. Wydał dwie proklamacye: jedna do chrześcijańskich mieszkańców kraju, wzywa niezapoznawać zwierzchnictwa Sultana, by wracali do domu, iż im się nie złego nie stanie, że Sultana uważa ich wszystkich jako swe dzieci, i zapewnia im swoją łaskę. „Jeśli nie usłuchacie, natenczas, kończy w swej proklamacyi, będę przymuszonym zmusić was do posłuszeństwa przemocą broni.“ Żołnierzom zalecił w dziennym rozkazie, umiarkowanie i posłuszeństwo: w boju, aby oszczędzali chrześcian, traktowali więźniów jak braci i jak przystoi prawdziwemu żołnierzowi, oraz nie zapominać, że wojskowy honor musi pozostać nieskazitelny. Podpalenie kradzież i dopuszczenie się gwałtu na kobietach, podpada karze śmierci. Żołnierze odpowiedzieli na to głośnym okrzykiem. Basza udał się do Mostaru. Zarząd sanitarny poruczono Weli Bejowi. Weli Bej znany z tego, że kończył studia w Wiedniu, i później był na praktyce przy głównym szpitalu.

— Huseim Basza mianowany w miejsce Salih Baszy naczelnym komendantem wojsk w Hercegowinie, wydał za przybyciem do Mostaru proklamacyę z zapewnieniem zupełnej amnestyi tym, którzy złożą broń w przeciągu 10 dni. To ogłoszenie sprawiło pomyślny skutek; wielu rajów opuszcza szeregi powstańców i powraca do domu.

A z y a.

(Doniesienia z Indyi. — Porażka Arabów pod Aden.)

Według listu w gazecie *Times* z Bombaju, 9. marca, przeprowadził się sir Collin Campbell z sztabem głównej kwatery pod Kawnpurem przez Ganges dnia 1. marca, a dnia 3. stanęło całe jego wojsko z przepyszną artylerją 48 dział polnych i więcej niż 80 ciężkich dział pod Luknowem. Ale o dalszych działaniach skąpe i w Bombaju były telegraficzne wiadomości, lecz które dawniejsze w niektórych punktach uzupełniały. Zajęcie odległego 1½ angielskiej mili od miasta parku Dilkusza, którego sir Colin Campbell i przeszła rzą pod miasto podstąpił, nastąpiło po lekim oporze, w którym pułkownik Little odniósł ranę. Dnia 4. zdaje się, złączył się brygadyer Franks, pokonawszy nieprzyjaciela w małym forcie, gdzie porucznik Jones i kapitan Pierce Smith ranieni zostali. Przed Dilkuszą, wzdłuż kanału, wznosił nieprzyjaciel mocną linię fortyfikacyi, przeciw której potrzeba było użyć ciężkich dział. Zaczęto więc natychmiast baterje budować. Dnia piątego wieczór rzucano poniżej miasta dwa łyżwowe mosty na rzece Gumti, a nazajutrz przeprowadził się sir James Outram przez rzekę w 6000 ludzi, między temi 1400 kawalerji i 30 dział. W ten sposób zajęto na północnym brzegu rzeki pozycję i odcięto nieprzyjacielowi przesmyk do ucieczki po tej stronie. Przy tej sposobności poległ jeden oficer. Dnia 7. uderzyli nieprzyjaciela na Outrama, zostali je-

dnak odparci. Nasza ogółowa strata wynosiła od 3. do 6. dwóch oficerów i 9 szeregowców zabitych, a 323 rannych. Dnia 12. lub 13. staną baterie gotowe. Wojsko jest dotychczas dość zdrowe. Jednak w obozie Dzung Bahadura wybuchła ospa, a cholera grasuje okropnie w Bengalii. 35. pułk w Raganidze mocno ucierpiał. Wielkich strat można się obawiać z przyczyny cholery, jeżeli wojsko za nadejściem upałów nie stanie na kwaterach. Budowanie koszar postępuje bardzo pomalą.

— W telegraficznej depeszy z Londynu z dnia 8. kwietnia zaszła pomyłka druku, gazeta wiedeńska podaje zatem następujące sprostowanie. (Gaz. Lw. nr. 82.)

„Komendant angielskiego portowego miasta Aden położonego nad południowo-zachodnią granicą Arabii, uderzył dnia 18. marca na czele 600 żołnierza na Arabów adeńskiego Sultana, którzy zamierzali odciąć mu przywóz żywności, i pobił ich zupełnie. Straty Anglików są bardzo małe. Od tego czasu panuje pokój.“

Doniesienia z ostatniej poczty.

Z **Brodów** nadeszła następująca depesza telegraficzna z 13go b. m. godzina 9 minuta 35 wieczór:

Dziś o pół do 9tej wieczór popełnione zostało w Brodach okropne morderstwo. Człowiek nieznany dotąd wszedł do kantoru hurtownika, Karola Hausnera, zabił go wystrzałem z pistoletu, drugim strzałem buchhaltera Hauswalda i jeszcze jednego Izraelitę, zranił także niebezpiecznie stróża nowym wystrzałem, chciał podpalić papiery w kantorze, a w końcu ugodził w samego siebie wystrzałem. Morderca daje jeszcze znaki życia i został pod strażą oddany do szpitalu. Hausner i Hauswald nie żyją.

Londyn, 10. kwietnia. Podług depeszy nadesłanej do *East India House* zajmowali powstańcy jeszcze 15. marca część miasta Luknowa. Nana Sahib z innymi przywódcami stał w Dżehanpurze. Powstańcy wkroczyli znowu do Futtyghura, w którego pobliżu stał generał Penny.

Times ogłasza depesze z Hongkongu z 27. lutego. Chinczycy zagrażają na nowo Kantonowi, a sprzymierzeni gotują wyprawę na północ.

Turyn, 9. kwietnia. Dyrektor i żerant dziennika *Pensiero* w Oneglii, wezwani są na dzień 15. kwietnia przed trybunał apelacyjny w Nissy; sąd krajowy w Oneglii skazał ich za obrazę Cesarza Napoleona na 15dniowy areszt i 200 lirów kary pieniężnej.

Neapol, 9. kwietnia. Angielski inżynier Parks został puszczony na wolność.

Petersburg, 10. kwietnia. Główna siła korpusu Czechny obsadziła wyżyny dargońskie, ostatnią przeszkodę w działaniach armii rosyjskiej. Do wąwozu dargońskiego utworowano drogę.

Wiadomości handlowe.

Lwów, 13. kwietnia. Spęd bydła rzeźnego na wczorajszym targu liczył 181 wołów, mianowicie z Czernoszowic 9 sztuk, z Rozdołu 2 stada po 17 i 15 szt., z Żółtkwi 18 szt., z Kamionki 24, z Krzywczyc 2 stada po 17 i 25 szt., z Szerca 10, z Lubaczowa 22 a z Brzeżan 24 sztuk. Z tej liczby sprzedano — jak nam donoszą — na targu 127 sztuk na potrzeb miasta i płacono za woła mogącego ważyć 250 *zł* mięsa i 26 *zł* łożu, 50r.; sztuka zaś którą szacowano na 340 *zł* mięsa i 46 *zł* łożu, kosztowała 67r. 30k. mon. konw.

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 13. kwietnia.

	złr.	kr.
instytut kupił prócz kuponów 100 po	79	30
„ sprzedał „ „ 100 po	—	—
„ dawał „ „ za 100	—	—
„ żądał „ „ za 100	80	—
Wartość kuponu od 100 złr.	1	8

Kurs lwowski.

Dnia 13. kwietnia.

	gotówką		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski mon. konw.	4	43	4	46
Dukat cesarski „ „	4	46	4	49
Półimperyal zł. rosyjski „ „	8	15	8	19
Rubel srebrny rosyjski „ „	1	36	1	37
Talar pruski „ „	1	32 1/2	1	34
Polski kurant i pięciozłotówka „ „	1	10	1	11
Galic. listy zastawne za 100 złr. } bez	79	10	79	25
Galic. listy zastawne za 100 złr. } kuponów	78	30	79	—
5% Pożyczka narodowa }	83	20	84	—

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 13. kwietnia.

Obblig. długu państwa 5% 81 1/4; losowane obligacje 5% —; obligacje długu państwa 4 1/2% 71; 3% —; 3% —; 2 1/2% —; — pożyczka loteri. z r. 1834 —; — z r. 1839 127 1/2; z r. 1854 107 3/4; pożycz. nar. z r. 1854 84 1/16. Ob. banku —. Akcje bankowe 97 1/4 — Akcje zakładu kredytowego 241. Akcje kolei półn. po 1000 złr. 1340. Austr.-franc. akcje kolei żelaz. po 500 fr. z wypłatą w ratach —; detto z pełną wypłatą —; — kolej żelazna lomb.-wenecka —. Akcje kolei nadciskiej 200. Kolej cesarszy Elzbiety —. Kolej połud. półn. komunikacyjna 184 1/2. Akcje żeglugi parowej na Dunaju po 500 złr. 542. Akcje żegl. parowej Lloyd'a po 500 złr. —. Akcje niższo-austr. Towarzystwa eskomptowego po 500 złr 575 3/8. Galic. listy zast. 4% —. Oblig. indem. niż.-austr. —; detto innych krajów koron. —; — detto galic. 78 3/4. detto węgierskie 79 15/16. Amsterdam —. Augsburg 105 7/8. Bukareszt 264 1/2. — Konstantynopol 475. Frankfurt 105 3/4. — Hamburg —. Lipsk —. Liwurna —. Londyn 10—17 1/2. Medyolan —. Marsylia 123 1/4. — Paryż 123 1/2. — Agio duk. ces. 8.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 13. kwietnia.

Hotel rosyjski: PP. Mniszek Stanisław, c. k. podporucz., z Wiednia. — Mniszek Tytus, z Stubienska. — Błażowski Hier., z Paniowiec.

Hotel europejski: PP. Komarnicki Roman, z Trościaniec. — Osmiałowski Szymon, z Janczyna.

Hotel Langa: P. Grenso Juliusz, c. k. rotm., z Gródka.

Pod koleją żelazną: PP. Kozarski Teodor, z Lichwina. — Wieniawski Sobiesław, z Warszawy.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 13. kwietnia.

PP. Abgar wicz Józef, do Baligrodu. — Czarnowski Stanisław, do Czortkowa. — Drohojewski Władysław, do Zaleszczyk. — Kleski Jan, do Wierzbiaża. — Korzeniowski Alexander, do Machniowa. — Kamiński Franciszek, do Żółtkwi. — Młodecki Kazimierz, c. ros. podporucz., do Brodów. — Romaszkan Zygmunt, do Uherska. — Wszelaczyński Leon, adw. kraj. do Tarnopola. — Baumgarten Alexander, c. ros. generał, do Rosyi. — Lenczewicz Erazm, do Zadzórzca.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 12. kwietnia.

Pora	Barometr w mierze parys. sprawdzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	320.04	+ 3.7°	90.3	zachodni sł.	dészcz
2. god. popoł.	321.08	+ 6.0°	52.9	połudny mier.	pochmurno
10. god. wiecz.	322.96	- 0.2°	70.1	„ „	jasno

Ilość dészczu 3...4.

TEATR.

Dziś na scenie polskiej: „Ona jest obłąkana,“ czyli: „Urojenie i szaleństwo,“ dramat w 3 aktach z francuskiego.

KRONIKA.

Podczas gdy w naszych południowych Włoszech uskarżano się w lutym na zimno i mrozy, żalą się w Australii pod tym samym niemal stopniem szerokości, tylko że południowej, na upały nieznośne. Z Adelaidy piszą z 11. lutego: od dziesięciu dni dokuczają nam niesłychane upały; w południe mamy w cieniu 136° do 145° F. a w nocy niespada termometr nigdy poniżej 94° do 104° F. w izbie. Przytem zionie gorącym wiatrem a wypadków śmierci z zapalenia mózgu było bez liku.

— W Paryżu jeździ teraz pewien dagerotypista powozem po mieście, i robi portrety po 1 i 2 franki.

— W Tryeście powiodło się policji odkryć warsztat, w którym były już przygotowane wszelkie narzędzia do fałszowania banknotów pięcioreńskich. Oprócz fabrykanta płyty miedzianej schwytano jeszcze 11stu współników, samych cudzoziemców.

— C. k. powiatowy urząd w Djakowarze przesłał do muzeum w Zagrabiu mały srebrny krzyżyk i cztery złote monety, pochodzące z czasów wielkiego Konstantego. Dnia 29. z. m. znalazł je A. Brataljenowic wójt gminy w Sclee przy budowie kanału.

— W końcu marca sprzedawano w Amsterdamie tegoroczne świeże kartofle, i to wypielęgnowane w polu na żuławach osuszonego barleńskiego morza.

— Angielski inżynier Boyd wyrobił plan jak by połączyć koleją żelazną Anglię z Francją; projektuje most przez kanał „La Manche“ w miejscu, gdzie jest najmniejsza szerokość. Największa głębokość kanału wynosi 21 1/2 węzła. Koszta oblicza wprawdzie na 30 milionów funtów, ale z obrotu handlowego i liczby podróżujących między Francją a Anglią wnosi, że kapitał włożony na tę olbrzymią budowę, zwróci się w ciągu ośmiu lat. Może też ten projekt i stosowniejszy niż dawniej urojony tunel podwodny.

Rozmaitości nr. 15.

przy dzisiejszej Gazecie zawiera:

1. O Monogramach i słowniku do nich, przez Felicjana Łobeskiego.
2. Zbiory archiwalne. List Ludwika Króla francuskiego do Teodora Potockiego Arcybiskupa Gnieźnieńskiego.

Wypisy rubralne z inwentarzew grodu i ziemstwa w Bieczu.

3. Ruch muzyczny, pod redakcją Józefa Sikorskiego za współdziałaniem artystów i miłośników muzyki.